

Sygn. akt II KK 80/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądej (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Józef Szewczyk

Protokolant Ewa Oziębła

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Jerzego Engelkinga
w sprawie **K. C.**

skazanego z art. 178a § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 1 sierpnia 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego

z dnia 14 września 2012 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

K. C. został oskarżony o to, że: w dniu 12 czerwca 2012 r. w W. na ul. W. 2, umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym określone w art. 45 ust. 1 ustawy- Prawo o ruchu drogowym w ten sposób, że znajdując się w stanie

nietrzeźwości: I badanie – 0,45 mg/l, II badanie – 0,39 mg/l, III badanie -0,41 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował samochodem marki Fiat 170, to jest o czym z art. 178a § 1 k.k.

Prokurator w akcie oskarżenia zawarł sporządzony na podstawie art. 335 § 1 k.p.k., wniosek o skazanie K. C. bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu uzgodnionej z nim kary: roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat czterech, grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda, a także środków karnych: zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres trzech lat i świadczenia pieniężnego w kwocie 500 zł na cel społeczny wskazany przez sąd.

Wyrokiem z dnia 14 września 2012 r., wydanym na posiedzeniu, pod nieobecność stron, Sąd Rejonowy uznał K. C. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i na podstawie art. 178a § 1 k.k. skazał go na karę roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na czteroletni okres próby, na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, ustalając na podstawie art. 33 § 3 k.k. wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł; na podstawie art. 49 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł na rzecz Funduszu Pomocy Poszkodowanym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, na podstawie art. 63 § 2 k.k. na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 1 czerwca 2012 r. do dnia wyroku, obciążył oskarżonego kosztami sądowymi w kwocie 440 zł.

Wszystkie te powyższe rozstrzygnięcia, a nadto orzeczenia wydane na podstawie art. 63 § 1 i § 2 k.k., zostały zawarte w wyroku w ośmiu kolejnych punktach, przy czym – w tej numeracji – brak było punktu IV-ego.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 22 września 2012 r., przy czym stronom doręczono jego odpisy zawierające punkt IV-ty, a w nim rozstrzygnięcie o orzeczeniu wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres trzech lat.

Kasację od wyroku wydanego w dniu 14 września 2012 r., wniósł w dniu 18 marca 2013 r., na niekorzyść oskarżonego Prokurator Generalny.

Zaskarżył ten wyrok w całości i zarzucił mu: rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na nieorzeczeniu wobec K.C. za czyn z art. 178a § 1 k.k. obligatoryjnego środka zakazu prowadzenia pojazdów, pomimo uwzględnienia wniosku prokuratora o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu uzgodnionych z nim kar i środków karnych, w tym zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres trzech lat, co skutkowało rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego – art. 42 § 2 k.k., z równoczesnym wydaniem rozstrzygnięcia o zaliczeniu oskarżonemu na poczet de facto nieorzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów okresu zatrzymania prawa jazdy od dnia 12 czerwca do dnia wyroku, co stanowi sprzeczność w treści orzeczenia uniemożliwiającej w tej części jego wykonanie, w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k.

i wniósł o: uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Zaskarżony nią wyrok wydano z oczywistą obrazą, przywołanych w zarzucie kasacji, przepisów prawa procesowego i materialnego.

Charakter i zakres naruszenia tych przepisów, to jest art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. oraz art. 42 § 2 k.k., przesądza o uznaniu zaistnienia istotnego wpływu tego uchybienia na treść zaskarżonego kasacją wyroku.

Nie ulega wątpliwości, że złożony wraz z aktem oskarżenia przez prokuratora, w trybie art. 335 § 1 k.p.k., wniosek postulował wymierzenie K. C., także środka karnego w postaci orzeczenia „zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat” (k. 39).

Równie bezsporne jest i to, że zaskarżony wyrok, tego rozstrzygnięcia nie zawiera (k. 49-50).

Stąd też oczywiste jest stwierdzenie, że Sąd Rejonowy, wydając takiej treści wyrok, rażąco uchybił art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k.

Orzekając w trybie tych przepisów, sąd jest bowiem zobligowany do zbadania, złożonego na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. przez prokuratora, wniosku pod względem formalnym, a także merytorycznym, i wydając w oparciu o ten wniosek wyrok na posiedzeniu, bez przeprowadzenia rozprawy, jest obligowany uwzględnić wszystkie te postulaty, które on zawiera, będące następstwem porozumienia procesowego zawartego w toku postępowania przygotowawczego przez prokuratora i podejrzanego. Sąd może ten wniosek zmodyfikować, i tym samym wydać wyrok nie respektujący jego pierwotnej treści, tylko wówczas, gdy, na te wprowadzone przez siebie zmiany, uzyska zgodę obu stron tego porozumienia. Gdy tak się jednak nie stanie, wówczas – mocą treści przepisu art. 343 § 7 k.p.k. – Sąd powinien rozpoznać tę sprawę na zasadach ogólnych.

W rozpoznanej sprawie, treść zaskarżonego wyroku, pozwala wnioskować o tym, że Sąd Rejonowy tych wymagań nie respektował. Wydał bowiem zaskarżony wyrok, który nie uwzględniał wszystkich elementów owego zawartego przez prokuratora z oskarżonym porozumienia. Tym samym rażąco uchybił obu przywołanym powyżej przepisom prawa procesowego.

Następstwem tego uchybienia, była rażąca obraza prawa materialnego, to jest art. 42 § 2 k.k. Zgodnie z jego treścią sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa określonego w § 1 tego przepisu m.in. był w stanie nietrzeźwości.

Nie ulega wątpliwości, że Sąd Rejonowy tego rodzaju przestępstwo K. C. przypisał, skoro zaskarżonym wyrokiem uznał go sprawcą występku z art. 178a § 1 k.k., którego miał się on dopuścić będąc w stanie nietrzeźwości.

W tych warunkach orzeczenie wobec oskarżonego wspomnianego środka karnego było – mocą przepisu art. 42 § 2 k.k. – obligatoryjne.

Zaniechanie jego orzeczenia stanowiło zatem rażąco obrazę tego przepisu i miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Nie zawierał on bowiem tych wszystkich rozstrzygnięć, które (stosownie do obowiązujących przepisów) powinien był zawierać.

Jednoznaczności powyższych konstatacji nie przeczy fakt, że ujawnione w sprawie okoliczności pozwalają (ale tylko) przypuszczać, iż owo zaniechanie w zaskarżonym wyroku orzeczenia wobec oskarżonego środka karnego, było

następstwem technicznego błędu, nie zaś rzeczywistej woli Sądu, który ten wyrok wydał.

Świadczy o tym, wspomniany już brak w tym wyroku orzeczenia oznaczonego cyfrą IV, jak również zamieszczenie w nim (jako oznaczonego cyfrą VI) rozstrzygnięcia o zaliczeniu, na podstawie art. 63 § 2 k.k., na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych (którego wyrok *de facto* nie zawiera) oskarżonemu okresu zatrzymania jego prawa jazdy.

Niemniej jednak owe przypuszczenia są pozbawione jakiegokolwiek znaczenia dla oceny zasadności rozpatrywanej kasacji. Miarodajne jest bowiem przy tym nie to co Sąd zamierzał w zaskarżonym nią wyroku zawrzeć, ale to co w nim rzeczywiście orzekł.

O tym zaś zawsze świadczy to co w oryginale, znajdującego się w aktach sprawy, wyroku zamieszczono.

Nie może też przy tym budzić wątpliwości i to, że w następstwie stwierdzonej sytuacji (brak w wyroku orzeczenia o zakazie prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, przy równoczesnym zamieszczeniu w nim, wspomnianego, wydanego w trybie art. 63 § 2 k.k., orzeczenia o zaliczeniu oskarżonemu na poczet tego zakazu okresu zatrzymania prawa jazdy), zaistniała sprzeczność w treści wyroku uniemożliwiająca, w tej części, jego wykonanie, w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k.

Ta stwierdzona sprzeczność, wprost dotycząca orzeczenia co do środka karnego, z uwagi na swój charakter, nie podlegała bowiem ani wyjaśnieniu w trybie art. 13 § 1 k.k.w. (skoro brak było w ogóle w wyroku orzeczenia o takim środku karnym, toteż za bezprzedmiotowe musiałyby być uznane wymagane, w tym przepisie, wątpliwości co do jego wykonania), ani też skorygowaniu w trybie wskazanym w art. 105 § 1-3 k.p.k. (skoro dotyczą merytorycznego rozstrzygnięcia, którego zaskarżony wyrok nie zawiera, a takie „sprostowanie” oznaczałoby nie tylko potrzebę – w tymże postępowaniu - wydania takiego rozstrzygnięcia, ale i określenia okresu tego zakazu, co razem niewątpliwie przekracza samą możliwość uznania tego, stwierdzonego w wyroku, braku za oczywistą omyłkę pisarską, którą to przecież tylko można w takim trybie prostować). Równocześnie stwierdzona sytuacja z pewnością kwalifikuje się do uznania jej za tą przewidzianą w art. 439 §

1 pkt 7 k.p.k., skoro zaniechanie orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów, przy równoczesnym zaliczeniu na poczet tego zakazu, okresu zatrzymania prawa jazdy oskarżonego, uniemożliwia wykonanie – w tej części – tego orzeczenia.

Reasumując, stwierdzone w sprawie uchybienia skutkowały – z uwagi na ich charakter (też mające postać bezwzględnej przyczyny odwoławczej) koniecznością uchylenia w całości zaskarżonego wyroku.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy uwzględni powyższe wnioski i spostrzeżenia, unikając tych uchybień których to stwierdzenie warunkowało skuteczność rozpoznawanej kasacji.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak wyżej.